

2

Vragenuur: Vragen Hachchi

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Hachchi aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties over **het bericht "Plasterk deed niets met advies om Stolte op Bonaire te vervangen"**.

Mevrouw **Hachchi** (D66):

Voorzitter. Er is veel te doen over de subsidieverlening in het Caraïbisch deel van Nederland, Bonaire, Sint-Eustatius en Saba, en daar gaat deze minister over. Het goedkeuren van de uitgaven loopt een jaar achter en het is onzeker of het geld goed wordt besteed. De brief van de minister van vorige maand geeft nog geen duidelijkheid, maar daarover zullen wij nog in andere debatten spreken. Dat is voor dit vragenuurtje niet het meest dringende punt.

Er is ruzie op Bonaire en dit weekend werd duidelijk dat de rechterhand van de minister, de rijksvertegenwoordiger, direct een vinger in de pap heeft bij de bestuurlijke problemen op Bonaire. De minister schijnt al maanden geleden door de gezaghebber en de procureur-generaal gewaarschuwd te zijn. De handelwijze van de rijksvertegenwoordiger op Bonaire zou niet door de beugel kunnen. De minister heeft in januari een verkenner op pad gestuurd, de oud-burgemeester van Dordrecht. Die heeft hem zelfs geadviseerd de rijksvertegenwoordiger te vervangen.

Mijn vragen zijn heel simpel. Kan de minister ons vandaag opheldering geven over de betrokkenheid van de rijksvertegenwoordiger? Kan het advies openbaar worden gemaakt? Wat heeft minister Plasterk gedaan om dit bij te sturen?

Minister **Plasterk**:

Voorzitter. Zoals bekend heb ik ongeveer een half jaar geleden de rijksvertegenwoordiger al eens uitgenodigd om naar Nederland te komen voor een gesprek over een aantal punten dat toen voorlag. Vervolgens heb ik — omdat er bestuurlijke onrust was op Bonaire — een verkenner, de heer Bandell, voormalig burgemeester van Dordrecht, naar Bonaire gestuurd om daar poolshoogte te nemen. Hij heeft mij mondeling gerapporteerd over zijn bevindingen. Ik hecht eraan te zeggen — in tegenstelling tot hetgeen misschien in de vraag besloten kan zitten — dat hij niet heeft geadviseerd om de rijksvertegenwoordiger te vervangen. De aard van die rapportage was ook niet een advies over wat ik zou moeten doen; de rapportage was bedoeld om mij op de hoogte te stellen van de situatie die hij daar heeft aangetroffen.

Ik heb vorige week opnieuw de rijksvertegenwoordiger uitgenodigd voor een gesprek in Nederland. Dat gesprek loopt nog. Ik heb vrijdag met hem gesproken en gisteren heeft de secretaris-generaal telefonisch doorgepraat. Wij hebben afgesproken dat wij het gesprek nog verder zullen voortzetten. Ik hoop dat de Kamer er begrip voor heeft dat ik daar nu nog niet op kan ingaan.

Ik wil wel twee dingen zeggen. Het eerste is dat dit gesprek geen betrekking heeft op het functioneren van de heer Stolte op het moment dat hij in het bestuur van USONA zat. Dat ligt een aantal jaren achter ons. Toen hij werd aangesteld als rijksvertegenwoordiger heeft mijn voorganger, de heer Donner, als minister van Binnenlandse Zaken een gesprek met hem gevoerd. De minister heeft toen geconcludeerd dat het functioneren in de periode daarvoor geen beletsel was voor de aanstelling als rijksvertegenwoordiger.

Omdat de pers hier soms nogal uitgesproken over schrijft, hecht ik eraan te zeggen dat ik geen reden heb om te twijfelen aan de integriteit van de heer Stolte. Wij praten dus over het functioneren in die, inderdaad zeer complexe, bestuurlijke situatie in Bonaire. Zodra daarover iets te melden is, zal ik de Kamer daarvan natuurlijk onmiddellijk op de hoogte brengen.

Mevrouw **Hachchi** (D66):

Voor mij is het van belang hoe deze minister zijn taak sinds het aantreden van het kabinet invult. De minister kan veel informatie verschaffen en ik weet ook dat hij vaak op de eilanden is geweest, maar er is al een tijdje een probleem en de minister grijpt niet zodanig in dat dit probleem wordt opgelost. Vanaf dag één zijn er geluiden dat — ik zeg het voorzichtig — de positie van de rijksvertegenwoordiger op Bonaire problematisch is.

Ik wil graag weten wat de minister hierover precies wist en wanneer, en wat hij daaraan heeft gedaan. Daarom stel ik een aantal concrete vragen. Klopt het dat de minister al in november is gewaarschuwd voor het functioneren van de rijksvertegenwoordiger? Wanneer ontving de minister de waarschuwing van de procureur-generaal en de gezaghebber? Wat heeft hij daarmee gedaan? Ik begrijp nu dat de verkenner in zijn recente advies niet heeft voorgesteld om de rijksvertegenwoordiger te vervangen. Wat hield dit advies in concreto in? Wat betekent dit voor de acties die de minister zal ondernemen? Ik blijf erbij: hoe kan het dat dit probleem al een jaar speelt maar dat de rijksvertegenwoordiger nu pas is ontboden bij deze minister?

Minister **Plasterk**:

Op een concrete vraag geef ik een concreet antwoord. Klopt het dat ik reeds eerder via Justitie op de hoogte ben gesteld van klachten die daar speelden? Dat klopt en dat was voor mij de aanleiding om de rijksvertegenwoordiger ongeveer een halfjaar geleden uit te nodigen om naar Nederland te komen om over de aard van die klachten een gesprek te hebben en daarin gezamenlijk conclusies te trekken over hoe het zou moeten, ook in de toekomst. Omdat er bestuurlijke onrust was, heb ik daar vervolgens een verkenner naar toe gestuurd. Dat doe je niet als daar geen aanleiding voor is. De verkenner heeft gerapporteerd over de stand van zaken. Je moet daar behoedzaam mee omgaan. Je kunt dat niet van de ene op de andere dag doen. Om die reden ben ik onlangs opnieuw in gesprek gegaan met de rijksvertegenwoordiger. Zodra daarover enig bericht te melden is, zal ik dat doen.

Mevrouw **Hachchi** (D66):

Een rijksvertegenwoordiger is natuurlijk niet zomaar een ambtenaar. Hij is de rechterhand van de minister als het gaat om wat er speelt aan de andere kant van de oceaan.

Ondanks het gegeven dat de minister zegt dat hij een halfjaar geleden een gesprek heeft gevoerd, kan hij nog steeds niet helder maken of en hoe hij de problemen op Bonaire, met name over de discussie die speelt rondom de positie van de rijksvertegenwoordiger, gaat ophelderen. Is de minister het met mij eens dat het functioneren van de rijksvertegenwoordiger staat of valt met het vertrouwen in diens onafhankelijkheid? Welke afspraken heeft de minister gemaakt met de rijksvertegenwoordiger naar aanleiding van het gesprek dat hij met hem heeft gevoerd? Hoe kan de minister voorkomen dat ik hier niet over een halfjaar weer sta omdat er nog steeds geruchten zijn over de positie van de rijksvertegenwoordiger?

Minister Plasterk:

Ja, ik vind dat er vertrouwen moet zijn in de onafhankelijkheid van de rijksvertegenwoordiger. Die moet ook boven elke twijfel verheven zijn. Ik wijs op een complicatie. De rijksvertegenwoordiger is inderdaad geen ambtenaar; hij is een bestuurder. Eigenlijk is hij een van de weinige bestuurders in ons bestel die niet het vertrouwensvotum van de volksvertegenwoordiging heeft. Zelfs een commissaris van de Koning, waarvan de rijksvertegenwoordiger in zekere zin een equivalent is, heeft Provinciale Staten die het vertrouwen kunnen uitspreken of het gebrek daaraan kunnen signaleren. Het taxeren van het vertrouwen moet ik uiteindelijk eigenstandig doen op basis van de signalen die ik uit Bonaire krijg. Ik zeg erbij dat dit een politieke cultuur is waarin het niet ongebruikelijk is om anderen te betichten van onjuist handelen. Dus in die complexe situatie, rechtdoend aan elk van de personen, inclusief de rijksvertegenwoordiger, neem ik uiteindelijk de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat het stelsel daar bestuurlijk goed functioneert.

De voorzitter:

Mevrouw Hachchi, u hebt nog een minuut.

Mevrouw Hachchi (D66):

Ik denk dat ik het moet doen met de antwoorden die ik vandaag heb gehoord van deze minister. Ik blijf erbij dat het niet zo kan zijn dat wij als Kamer iedere keer terug moeten komen om duidelijkheid over de positie van de rijksvertegenwoordiger te krijgen. Deze minister is verantwoordelijk. Ik ga over het controleren van het handelen van deze minister om te beoordelen of hij alles doet wat in zijn macht ligt om het probleem echt op te lossen.

Minister Plasterk:

Ik herhaal daarom mijn toezegging dat ik de Kamer zal informeren zodra er over dit gesprek iets te melden is.

De heer Fritsma (PVV):

Deze man was in een eerdere functie als penningmeester van de stichting SONA al verantwoordelijk voor een gigantische financiële puinhoop. Dus hoe kan het dat hij überhaupt rijksvertegenwoordiger is geworden? Dan moet je toch van onbesproken gedrag zijn? In het verlengde hiervan vraag ik de minister wat hij eraan doet om deze man zo snel mogelijk uit zijn functie te ontheffen. Kan de minister er alsjeblieft voor zorgen dat wij zo snel mogelijk

afscheid nemen van de voormalige Antillen omdat wij anders met deze ellende geconfronteerd zullen blijven?

Minister Plasterk:

Bonaire is, los van de toekomst van de Antillen, een openbaar lichaam van het land Nederland. Dus hoe je ook denkt over koninkrijksrelaties, Bonaire is een onderdeel van het land Nederland. Zijn handelen in de vorige functie waaraan wordt gerefereerd is, zoals ik zojuist al zei, besproken door minister Donner. Ik weet niet zeker of dat op het moment was dat de PVV medeverantwoordelijk was voor de politieke coalitie. Dat zou zomaar kunnen. Hoe dan ook, toen is het besproken en het is voor mijn voorganger geen aanleiding geweest om te zeggen: ik vind dat ik u niet zou moeten benoemen in deze functie. Dat is daarmee dan ook een gegeven.